ARREST VAN HET HOF (Eerste kamer)
12 december 1989 *

In zaak C-163/88,

Georgios Kontogeorgis, vertegenwoordigd door P. Bernitsas, advocaat te Athene, domicilie gekozen hebbende te Luxemburg ten kantore van A. May, 31, Grand-rue,

verzoeker,

tegen

Commissie van de Europese Gemeenschappen, aanvankelijk vertegenwoordigd door haar juridisch adviseur D. Gouloussis, vervolgens door A. Condou-Durande, domicilie gekozen hebbende te Luxemburg bij G. Kremlis, lid van haar juridische dienst, Centre Wagner, Kirchberg,

verweerster,

betreffende een beroep tot intrekking, wijziging of nietigverklaring van besluit nr. 02248 van de Commissie van 25 maart 1988, ondertekend door R. Hay, directeur-generaal personeelszaken en algemeen beheer, houdende weigering van verzoekers aansluiting bij het stelsel van ziektekostenverzekering van de ambtenaren van de Europese Gemeenschappen, en van elk daarmee samenhangend vroeger of later besluit,

wijst

HET HOF VAN JUSTITIE (Eerste kamer),

samengesteld als volgt: Sir Gordon Slynn, kamerpresident, R. Joliet en G. C. Rodríguez Iglesias, rechters,

advocaat-generaal: F. G. Jacobs
griffier: B. Pastor, administrateur

gezien het rapport ter terechtzitting en ten vervolge op de mondelinge behandeling op 26 september 1989,

* Procestaal: Grieks.

gehoord de conclusie van de advocaat-generaal ter terechtzitting van 7 november 1989,

het navolgende

Arrest

1 Bij verzoekschrift, neergelegd ter griffie van het Hof op 7 juni 1988, heeft G. Kontogeorgis, gewezen lid van de Commissie van de Europese Gemeenschappen, beroep ingesteld tot nietigverklaring van het besluit van 25 maart 1988, waarbij de Commissie verzoekers aansluiting bij het stelsel van ziektekostenverzekering van de ambtenaren van de Europese Gemeenschappen heeft geweigerd, en van elk daarmee samenhangend vroeger of later besluit.

2 Het betrokken besluit is gebaseerd op de bepalingen van artikel 11 van verordening nr. 422/67/EEG van de Raad van 25 juli 1967 betreffende de geldende regeling voor de leden en voormalige leden van de Commissie, het Hof van Justitie en de Rekenkamer (PB 1967, L 187, blz. 1; hierna: Verordening geldelijke regeling), zoals gewijzigd bij verordening (EGKS, EEG, Euratom) nr. 2163/70 van de Raad van 27 oktober 1970 (PB 1970, L 238, blz. 1). In dit artikel wordt bepaald:

„Het lid van de Commissie of van het Hof valt onder de regeling voor sociale zekerheid waarin het Statuut van de ambtenaren der Europese Gemeenschappen voorziet met betrekking tot de dekking van het risico van ziekten, beroepsziekten en ongevallen, alsmede ten aanzien van de uitkeringen bij geboorte en overlijden.

Dit artikel is eveneens van toepassing op voormalige leden van de Commissie of van het Hof die in aanmerking komen hetzij voor de in artikel 8 bedoelde pensioenregeling, hetzij voor de in artikel 7 bedoelde overbruggingstoelage. Deze alinea geldt evenwel niet ter dekking van de risico's die reeds gedekt zijn door een ander stelsel van sociale zekerheid waarvoor het voormalige lid van de Commissie of van het Hof in aanmerking komt."

3 Verzoeker, die als gepensioneerd ambtenaar is verzekerd onder het Griekse stelsel van ziektekostenverzekering, is van mening dat hij op grond van deze bepaling, die weliswaar samenloop van een nationaal stelsel van ziektekostenverzekering met het stelsel van de Gemeenschappen verbiedt, mag aangesloten zijn bij het stelsel van de Gemeenschappen, zodat hij verzekerd kan zijn tegen de bijzondere risico's die niet door zijn nationale stelsel worden gedekt, en hij voor elk concreet risico dat door beide stelsels wordt gedekt, aanspraak heeft op vergoeding van de kosten door het stelsel van de Gemeenschappen ten belope van het verschil tussen de door het nationale stelsel van sociale zekerheid voorziene dekking en het in het stelsel van de Gemeenschappen voorziene forfaitaire bedrag.

4 Daarentegen is de Commissie van mening, dat bovengenoemde bepaling aldus moet worden uitgelegd, dat een dekking tegen het risico van ziekte door een nationaal stelsel, ongeacht de hoogte of de voorwaarden van dekking, op zich reeds de mogelijkheid van aansluiting bij het stelsel van de Gemeenschappen uitsluit.

5 Voor een nadere uiteenzetting van de feiten van het geding, het procesverloop en de middelen en argumenten van partijen wordt verwezen naar het rapport ter terechtzitting. Deze elementen van het dossier worden hierna slechts weergegeven voor zover dat noodzakelijk is voor de redenering van het Hof.

6 Tot staving van zijn uitlegging van voorgenoemd artikel 11 van de Verordening geldelijke regeling beroept verzoeker zich op artikel 72, lid 2, Ambtenarenstatuut, dat hetzelfde beginsel zou bevatten voor de ambtenaar die tot zijn zestigste levensjaar in dienst van de Europese Gemeenschappen is gebleven. Hij stelt dat enkel wanneer het stelsel van ziektekostenverzekering van de Gemeenschappen wordt toegepast ten einde de in het kader van andere toepasselijke stelsels van sociale zekerheid gewaarborgde uitkeringen te compenseren, het fundamentele doel van de gemeenschapsbepalingen wordt bereikt: alle ambtenaren, leden en gewezen leden een aanvaardbaar minimum aan uitkeringen uit hoofde van de ziektekostenverzekering garanderen, doch samenloop van het stelsel van de Gemeenschappen met een ander stelsel van sociale zekerheid voor dezelfde bijzondere risico's vermijden.

7 Opgemerkt zij evenwel, dat de tekst van artikel 11, tweede alinea, van de Verordening geldelijke regeling aansluiting van gewezen leden bij het stelsel van ziektekostenverzekering van de Gemeenschappen uitsluit, wanneer zij door een ander stelsel van sociale zekerheid verzekerd zijn tegen het risico van ziekte, ongeacht de hoogte en de voorwaarden van dekking van dit laatste stelsel. Het begrip „risico's"

in artikel 11, tweede alinea, moet namelijk worden geacht terug te slaan op de drie in de eerste alinea van deze bepaling bedoelde risico's (van ziekten, beroepsziekten en ongevallen).

8 Artikel 11, tweede alinea, heeft dus dezelfde strekking als artikel 72, lid 2 bis, Ambtenarenstatuut, volgens hetwelk het stelsel van ziektekostenverzekering van de Gemeenschappen van toepassing is op de gewezen ambtenaar die de dienst van de Gemeenschappen vóór het bereiken van de leeftijd van zestig jaar heeft verlaten, „mits de ziektekosten niet door een andere openbare regeling kunnen worden gedekt". Waar de regeling voor fungerende leden dezelfde is als die voor ambtenaren in dienst, komt de regeling voor gewezen leden die in aanmerking komen hetzij voor de in artikel 8 van de Verordening geldelijke regeling bedoelde pensioenregeling, hetzij voor de in artikel 7 van die verordening bedoelde overbruggingstoelage, dus overeen met die voor de ambtenaren die de dienst van de Gemeenschappen vóór het bereiken van de leeftijd van zestig jaar hebben verlaten.

9 Artikel 11, tweede alinea, van de Verordening geldelijke regeling zou slechts in de door verzoeker voorgestane zin kunnen worden uitgelegd, indien het ter zake van de hoogte en de voorwaarden van dekking een criterium van gelijkwaardigheid van het stelsel van de Gemeenschappen en het toepasselijke nationale stelsel van sociale zekerheid bevatte, zoals het criterium dat de gemeenschapswetgever heeft ingevoegd in artikel 72, lid 1, Ambtenarenstatuut, waarin wordt bepaald dat de echtgenoot van een ambtenaar in actieve dienst onder het stelsel van de Gemeenschappen valt, wanneer deze echtgenoot „niet onder toepassing van enig andere wettelijke of bestuursrechtelijke bepaling prestaties van dezelfde aard of dezelfde hoogte kan verkrijgen".

10 Aan deze uitlegging wordt niet afgedaan door het feit dat ingevolge artikel 72, lid 4, de door het stelsel van de Gemeenschappen gegarandeerde uitkeringen moeten worden berekend met inachtneming van de prestaties die in het kader van een andere wettelijke of bestuursrechtelijke ziektekostenverzekering kunnen worden ontvangen. Deze bepaling bevat een anti-cumulatievoorschrift, dat van toepassing is op degenen die hun aanspraken ontlenen aan het stelsel van ziektekostenverzekering van de Gemeenschappen. Daarop kan dus geen beroep worden gedaan om de personele werkingssfeer van dit stelsel van ziektekostenverzekering te bepalen.

11 Wat de noodzaak betreft, alle ambtenaren, leden en gewezen leden een aanvaardbaar minimum aan uitkeringen uit hoofde van de ziektekostenverzekering te garanderen, dient te worden opgemerkt, dat de vaststelling van de hoogte van de door het stelsel van de Gemeenschappen verzekerde uitkeringen en van de werkingssfeer van dit stelsel tot de bevoegheid van de gemeenschapswetgever behoort. Toen hij bij verordening (EGKS, EEG, Euratom) nr. 2163/70 van 27 oktober 1970 de Verordening geldelijke regeling wijzigde, heeft hij het stelsel van ziektekostenverzekering van de Gemeenschappen uitgebreid tot de voormalige leden van de Commissie, het Hof van Justitie en de Rekenkamer die hetzij in aanmerking komen voor de in artikel 8 bedoelde pensioenregeling, hetzij voor de in artikel 7 bedoelde overbruggingstoelage. Deze uitbreiding van het stelsel van de Gemeenschappen is echter uitdrukkelijk beperkt tot voormalige leden die niet in aanmerking komen voor een ander stelsel van sociale zekerheid; daarentegen vallen de fungerende leden zelfs onder het stelsel van de Gemeenschappen indien zij door een ander stelsel worden gedekt, behoudens het enige voorbehoud van het bepaalde in artikel 72, lid 4, Ambtenarenstatuut.

12 Verzoeker betoogt verder nog, dat het bestreden besluit in strijd is met de fundamentele beginselen van het gemeenschapsrecht alsmede dat ter zake sprake is van misbruik van bevoegdheid, in elk geval van de aan de Commissie toegekende discretionaire bevoegdheid. Gedurende hun jaren in dienst van de Gemeenschappen zijn van de salarissen van de gewezen leden van de instellingen bijdragen ingehouden voor het stelsel van sociale zekerheid, zodat zij op basis van het beginsel van het gewettigd vertrouwen na hun defungeren mogen verwachten een aanspraak op de desbetreffende uitkeringen uit hoofde van de ziekteverzekering te kunnen maken.

13 Deze redenering moet eveneens worden verworpen. Zoals blijkt uit voorgaande overwegingen is bij het betrokken besluit enkel geweigerd, verzoeker in aanmerking te laten komen voor het stelsel van ziektekostenverzekering van de Gemeenschappen op basis van een juiste uitlegging van artikel 11 van de Verordening geldelijke regeling. De ingehouden bijdragen die aan het stelsel van sociale zekerheid van de Gemeenschappen zijn betaald, werden gerechtvaardigd door de dekking die verzoeker gedurende zijn diensttijd genoot.

14 Verzoeker maakt ten slotte melding van het geval van een gewezen lid van een andere instelling die in een volledig identieke situatie verzekerd was uit hoofde van het stelsel van sociale zekerheid van de Gemeenschappen, terwijl hij bij een nationaal stelsel van sociale zekerheid was aangesloten.

15 Zonder dat behoeft te worden nagegaan of deze bewering juist is, dient wat dit aangaat te worden opgemerkt dat verzoeker in elk geval geen enkel recht kan ontlenen aan een door een andere gemeenschapsinstelling gevolgde praktijk, die niet in overeenstemming zou zijn met de bepalingen van de Verordening geldelijke regeling.

16 Uit het voorgaande volgt dat het beroep dient te worden verworpen.

De kosten

17 Ingeval artikel 69, paragraaf 2, van het Reglement voor de procesvoering moet de in het ongelijk gestelde partij in de kosten worden verwezen. Volgens artikel 70 van dit Reglement blijven echter de kosten door de instellingen ter zake van beroepen van personeelsleden der Gemeenschappen gemaakt, te haren laste.

HET HOF VAN JUSTITIE (Eerste kamer),

rechtdoende:

1) Verwerpt het beroep.

2) Verstaat dat elk der partijen de eigen kosten zal dragen.

Slynn Joliet Rodríguez Iglesias

Uitgesproken ter openbare terechtzitting te Luxemburg op 12 december 1989.

De griffier
J.-G. Giraud

De president van de Eerste kamer
Sir Gordon Slynn